

بررسی جایگاه منظرعینی عناصر یادمانی در اقدامات توسعه ای پروژه های شهری

پویان شهابیان^۱، مرجان گلی پور^{۲*}

۱- استادیار گروه شهرسازی واحد تهران مرکز دانشگاه آزاد اسلامی ایران shahabian@iauctb.ac.ir

۲- دانشجوی دکتری تخصصی شهرسازی واحد تهران مرکز دانشگاه آزاد اسلامی ایران Marjan.Golipour@gmail.com

چکیده

توسعه مقوله ای پیچیده است و ابعاد گوناگونی دارد. ایجاد و توسعه پروژه های زیرساختی و عمرانی شهری یکی از مهمترین وظایف شهرداری ها به منظور رشد و توسعه اقتصادی و ارتقای سطح رفاه جوامع شهری می باشد. "توسعه" و "توسعه یافتگی" اهداف مطلوبی است که همه مردم و کشورهای جهان به دنبال آن هستند. امروزه همواره به فضای شهری از منظر کالبدی و فیزیکی نگریده شده است و اقدامات توسعه ای متعددی بدون در نظر گرفتن ماهیت اجتماعی و تأثیرات گسترده ای که بر زندگی شهروندان و خاطراتشان بر جای می گذارند، صورت می گیرد. کالبد شهر و روح آن که متشکل از مردم و فعالیتهایی که وابسته به حضور آنان در فضاهای شهری و عناصر یادمانی شهری به عنوان تبلور خاطرات جمعی شهروندان در دوره های مختلف، بر اثر عوامل مختلف تغییر شکل و گسترش می یابد و حتی در مواردی نیز از بین می رود. مقاله حاضر تلاش دارد تا با توجه به اهمیت اجتناب ناپذیر پروژه های توسعه شهری در زندگی شهروندان، شرایط و بسترهای لازم برای موفقیت اقدامات توسعه ای با در نظر گرفتن عناصر یادمانی و هویتی شهر را تشریح نماید و هدف اصلی آن بررسی جایگاه منظر عینی عناصر یادمانی در اقدامات توسعه ای پروژه های شهری می باشد. روش پژوهش حاضر کیفی است و برای این منظور گردآوری داده ها به روش کتابخانه ای و پیمایشی و مصاحبه با کارشناسان و شهروندان صورت گرفته است. در مجموع ۴۰ مصاحبه انجام شده که ۲۰ مورد آن با کارشناسان شهری در معاونت های شهرسازی و معماری، فنی و عمران شهرداری منطقه ۲۲ و ۲۰ مورد دیگر با شهروندان بوده است. بر اساس نتایج این مطالعه، نشانه های شهری در ۵ دسته کلی شامل کالبدی، عملکردی، فضای شهری، حاصل از کاربری خاص (اشاره شده به تفکیک) و حاصل از حواس قابل دسته بندی می باشند. میدان و برج آزادی معروفترین نشانه در ذهن هر دو گروه مطرح گردید و هیچکدام از گروه ها حاضر به از بین رفتن نشانه های شهری نبوده اند. انتظارات شهروندان از مسئولین شهری در این خصوص در دو دسته کلی مراقبت، نگهداری و تقویت خلاصه می شود. همچنین کارشناسان شهری برای بازتعریف نشانه ها در سطح شهر مواردی از قبیل محتوا و تاثیرگذاری، جانمایی و شاخصه های قابل استناد هنری، فنی و تاریخی را بیان نمودند.

واژه های کلیدی: عناصر یادمانی، توسعه، توسعه شهری، پروژه شهری، هویت